

Naročnina znaša mesečno 25 Din, za
trimesečno 40 Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon šte. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 440.
Celje: Kocenova ul. 2. Telefon šte. 190.
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po tarifi.

JUTRO

Upravištvo: Ljubljana, Prešernova ul. 54.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inzeratni oddelki: Ljubljana, Prešernov
ulica 4. Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta
št. 13. Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti št. 66. zavodih: Ljubljana
št. 11.842; Praha št. 78.180; Wies
Nr. 105.241.

Ljubljana, 8. maja.

V nedeljo se bodo vsrile širom naše države podpirne in propagandne prireditve posvečene njim, ki so dajale in dajejo vse svoje najboljšie moči in vsjo skrb svoji rodbini in narodu, to je jugoslovenskim materam. Jugoslovenci smo narod, ki ni navajen slaviti dela in trpljenja svojih žena, katerih žrtve smatramo kot nekaj samo po sebi razumljivega. Pri nas je žensko vprašanje, izvenzemski nekaj malih sporadičnih akcij nekaterih poedinih oseb, še povsem nedotaknjeno in prepuščeno v rešitev poznejšim rodovom. Trda šola usode in težkih dogodkov, ki so se odigrali stoletja okoli našega povprečnega moža, so bile le-tega ne samo ojeklenile na zunaj napram nasprotnikom, nego mu dale pečat tiste tipične jugoslovenske trdote napram ženi, ki jo ljubi, a ji tega ne pove niti tedaj, ko umira.

In vendar je delovanje jugoslovenske žene združeno z delom moža tako neolčljivo, da ni mogoče potegniti med njihovim delom definitivne črte meje. Kakor je zvezano z zgodovino borb za osvobodjenje in ujedinjenje jugoslovenske nacije ime Miloša Obilića, kot predstavnika moža, tako sta predstavnika dela in žrtve žena, imeni Majke Jugovičev in Kosovski devojke. Veličino žrtve doprinešenih na oltar skupnosti od strani naših mater še ni doslej pravično ocenilo nobeno pero. Edina izjema je naša narodna pesem, ki je dvignila jugoslovensko mater, to ljubezni do zemlje in svojcev prežeto ženo, ki rodi v bolečinah, zato da v bolečini umira kri njene krvi, na pijedestal mučenice in svetnice.

V naši državi se naj sedaj pričinja veliko delo končnoveljavnega reševanja perečih vprašanj, nastalih kot posledica borb za osvobodjenje. Med ta pereča vprašanja spada tudi žalostno srmatno poglavje usode onih mater, ki so izgubile v svetovni vojni svoje sinove, in ostale sedaj same sebi prepuščene. Kdo lahko popiše brezgrešno grenkobo vseh razočaranj, ki so jih preživele te matere mučenice, ki so zaman pričakovale, da jim bo narod omogočil dostojno življenje še tistih nekaj poslednjih dni življenja, ki jih preživljajo v mislih na zapuščene daljne grobove svojih sinov.

Kdo se ne spominja one matere, ki je izgubila v svetovni vojni sina-edina in nato pred leti toliko časa iskala po ministrstvih nakazila za mesečno podporo, dokler je niso lepega dne našli mrtve pred vratmi ministrstva za socialno skrbstvo?

Nič manjša pa ni bila nevhvaležnost napram materam-vdovam, ki so izgubile v svetovni vojni može in ostale prepuščene s svojo osirotelo deco težkim udarcem usode. Kako je mogoče pravilno oceniti žrtve in napore teh tisočih mučenic, ki so v preteklih desetih letih v potu svojega obraza prehranile svojo deco in jo kljub vsem razočaranjem vzgojile za dostojne naslednike padlih očetov?

Ni pa naloga jugoslovenskega naroda poskrbeti samo za matere, ki so postale direktna žrtve borb za osvobodjenje, nego tudi vseh ostalih stotisocev naših mater, ki se za svojo deco ubijajo od ranega jutra do pozne noči, da nasitijo vedno lačne kljunčke malih neboljenčkov, da sprovedejo svoje otroke skozi dobo učenja do kruha. Naša literatura ni ustvarila visoke pesni matere-delavke in kmetice, ki morajo težko delati vse do hipa, ko darujejo družbi novega državljana in par dni na to zopet pričeti z ubijajočimi, težkimi vsakdanjih naporov polnim delom. Kdor živi med temi brezimenimi mučenicami svetega materinstva, ta ve, kolika je veličina žrtve in trpljenja tiste žene. In nič manjše junakinje so žene-matere iz uradniškega stanu, iz krogov našega malega obrtništva, ki v najtežjih gospodarskih in socialnih prilikah odgajajo svojo deco. Nedavna akcija »Jutra« za gladojučo deco je razkrila naravnost pretresujoče primere materinskega mučeništva, a tudi junastva baš iz onih krogov, o katerih se tako rado misli, da so vsaj z najnujnejšim preskrbljeni.

Preprost narod smo. Naši veliki duhovi, naši prosvetitelji in borci so po ogromni večini deca siromašne domačije, otroci siromašnih mater. Mati-mučenica je vzgojila nam Slovincem, Jugoslovenom največje sinove, ona je dala narodu večino njegovih voditeljev in njeni vzgoji se imajo naši prvi možje predvsem zahvaliti, da so dospeli na voditeljske višine, a hvaležnost do matere, spomin na njeno neskončno ljubezen in požrtvovalnost, na njene materinske nauke je najčvrstejša vez, ki spaja vrhove naše kulture z globino narodove duše. Tako postaja mati tvoriteljica narodove usode.

Narodni ženski savez apelira na vse narodno in socialno čuteče kroge, da mu pomagajo ustanoviti fond za pomoč materam v bedi. Ne dvomimo, da bo njegov apel našel kar najlepši odziv. Lepše in pravilnejše bi še bilo, da

Nova intervencija episkopata zaradi verskega pouka na osnovnih šolah

Konferenca nadškofov v Zagrebu – Skupna avdijenca katoliškega nadškofa Rodića in pravoslavne vladike Letice

Beograd, 8. maja. Vprašanje verouka v osnovnih šolah tvori še vedno predmet živahne izmenjave misli med katoliškim in pravoslavnim episkopatom, ki namerava nadaljevati svojo akcijo za popolno uveljavljenje načela, da spada verouk v šolski učni načrt. Ministrstvo prosvete je izdelalo kompromisni predlog, po katerem naj bi verouk ostal sicer obličen predmet v osnovnih šolah, vendar naj bi zani skrble cerkve, t. i. nosijo vse stroške. Plačujejo katehete itd. Učne knjige pa naj bi odobraval ministrstvo pravde, v katerega resort spadajo verske zadeve.

Episkopat ta predlog odločno odklanja. Te dni se je vršila v Zagrebu konferenca zagrebškega nadškofa dr. Bau-

erja in beogradskega škofa Rodića, ki ji je prisostvoval tudi novi dubrovniški škof Carević, ki je bil nekaj dni pred tem v Beogradu konferiral v ministrstvu prosvete o novem šolskem zakonu. Na zagrebški konferenci so bile odobrene smernice za nadaljnjo akcijo pravoslavne in katoliškega episkopata v tej zadevi.

Nadškof Rodić se je nocoj odpeljal v Beograd ter se jutri sestane s predstavnik pravoslavne cerkve. Še tekom jutrišnjega dne zaprosita dr. Rodić in pravoslavni vladika dr. Letica za avdijenco pri kralju ter bosta nj. Vel. obrazilila stališče pravoslavne in katoliške cerkve napram projektu novega šolskega zakona.

Obsežne reforme v prometnem ministrstvu

Prometni minister dobi tri pomočnike, generalna direkcija bo ukinjena, delokrog oblastnih direktij pa znatno razširjen

Beograd, 8. maja. Uredba o reorganizaciji ministrstva za promet je po določbah predsednika vlade o organizaciji vrhovne uprave v načrtu že gotova. Ta načrt uredbe o poenostavljenju poslovanja prometnega resora je izdelala komisija višjih uradnikov prometnega ministrstva, v kateri so tudi pomočnik prometnega ministra, generalni direktor državnih železnic in oba pomočnika generalnega direktorja. Ker mora organizacija prometnega ministrstva odgovarjati določbam uredbe predsednika vlade, je komisija kombinirala staro stanje z novimi zahtevami in potrebami. Po načrtu uredbe bo imelo prometno ministrstvo devet oddelkov in primerno število odsekov in uradništva. Uredba določa kompetence ministra, direktorjev oblastnih direktij in posameznih oddelkov. Prometni minister bi imel tri pomočnike, in sicer

enega prvega ter dva druga.

Načrt uredbe proučuje sedaj generalni inspektor celokupnega prometa Jevrem Popović. Pred uveljavljenjem uredbe bo prometni minister zaslil oblastne železniške direktorije, da bi mogel zadostiti vsem potrebam direktij, kojih kompetenca bo s prenosom poslov znatno razširjena. V to svrhu bodo pozvani vsi direktorji na konferenco v Beograd. Glavna tendenca je poenostavljenje administrativnega dela v ministrstvu, kakor tudi pospeševanje vseh poslovanja na železnicah. Z ukinjenjem generalne direktije bo prešel znaten del poslov na direktije železnic, katerih pristojnost in odgovornost za promet bo zato mnogo večja kakor doslej. Prometni minister računa, da bodo s to obsežno reformo odstranjene vse ovire, ki so bile doslej na poti pravilnemu in hitremu razvoju prometa.

Ugoden potek pogajanj z Rumunijo

Izjava šefa rumunske delegacije — Na dosedanjih pogajanjih so bili doseženi važni sporazumi — Pogajanja se bodo nadaljevala v kratkem

Bukarešta, 8. maja p. »Adeverul« objavila izjavo šefa rumunske delegacije, ki se v Beogradu pogaja za definitivno ureditev še nerešenih spornih vprašanj med Rumunijo in Jugoslavijo. Kakor znano, so bila pogajanja prekinjena preko pravoslavnih velikonočnih praznikov in se bodo nadaljevala v drugi polovici maja. Šef rumunske delegacije izjavlja, da so se dosedanja pogajanja tikala šolskih, cerkvenih, socialno-zavarovalnih, izseljenških, pokojniških in drugih vprašanj. Doseženo je bilo popolno soglasje glede pokojnih živih avstro-ogrskih uradnikov. Tekom pogajanj je se izkazalo, da rumunski delegati nimajo dovolj podatkov pri roki; zato je jugoslo-

venska delegacija predlagala, naj rumunska država plačuje pokojnine onim, ki stanejo na rumunskem teritoriju, dočim naj Jugoslavija prevzame pokojnine uradnikov, ki prebivajo na jugoslovenskem ozemlju. Vprašanje brezplačnega zdraviljenja je bilo odloženo, ker bo rumunska delegacija prila za nove podatke od rumunskega ministrstva za narodno zdravje. Glede socialnega zavarovanja je rumunska delegacija sprejela predlog jugoslovenske delegacije, ki sloni na načelu reciprocitete. Za ureditev izseljenškega vprašanja je jugoslovenska delegacija predlagala reciprociteto načelo, a Rumuni so stavili predlog v smislu rimske konvencije.

Zakon o samoupravnih cestah sankcioniran

Beograd, 8. maja. p. Minister za šume in rude inž. Savković je bil danes sprejet od kralja v avdijenci. Pri tej priliki je kralj podpisal zakon o samoupravnih cestah. Prihodnje dni bo minister za šume in rude izdal uredbo, ki so s tem zakonom v zvezi. Pred vsem o imenovanju cestarijev. uredbo o strokovni izobrazbi, prejemkih, dolžnostih itd. cestarijev, uredbo o dolžnostih in kvalifikaciji cestnih nadzornikov in uredbo o uporabi javnih cest.

Proračunske spremembe

Beograd, 8. maja p. Jutrišnje »Službene Novine« bodo objavile zakon o izpremembah v budžetu za leto 1929-30.

je tak apel izdala organizacija moških. Zato pa, vsi vi, ki ste državniki, politiki, socialni in gospodarski delavci, na plan! Skrajni čas je že, da se pristopi k sistematični rešitvi vprašanja jugoslovenske matere, kateri se mora omogočiti s primernimi socialnimi in higijenskim zakoni izpolnjevanje njenih materinskih dolžnosti brez nevarnosti za njeno lastno življenje in jo postaviti v isto vrsto z že davno osiguranimi materami v zapadnoevropskih državah. Jugoslovenska mati je doprinesla na oltar skupnosti dovolj žrtve ter ima danes gotovo največjo pravico pričakovati, da se ji nadoknadi sedaj to, kar je bilo zamujenega v prvih letih obstoja države. Ni pa to samo njena pravica, nego tudi življenjski interes naroda in države, ki bosta kos velikim nalogam, ki ju še čakajo le tedaj, če bo osiguran socialen in higijenski položaj jugoslovenske matere.

Skrčenje obmejnega pasu ob italijanski meji?

Sušak, 8. maja n. Glede na zasedanje jugoslovensko-italijanske komisije se domneva, da bi rada italijanska delegacija doslega skrčenje obmejnega pasu, ki se danes po obstoječem sporazumu razteza 10 km ob mejni črti. Člani naše delegacije so te dni posetili vse občine, ki leže v obmejnem pasu ter so se informirali pri prebivalstvu o gospodarskem položaju in o željah glede prehoda preko meje v Italijo. Skupne seje mešane komisije se bodo pričele v petek, 10. t. m. in bodo trajale nekoliko dni.

Sporazume v upravni službi

Beograd, 8. maja. p. V ministrstvu za notranje zadeve je bil podpisan obsežen ukaz o napredovanju premostitvi in imenovanju novih sreskih poglavarjev in policijskih uradnikov na področju vse države. Glede Slovenije ukaz ne prinaša izpremembe.

Jugoslovenska umetnostna razstava v Varšavi

Beograd, 8. maja. r. V Beograd je prispel poljski umetnik Janovski, ki bo stopil v stike z jugoslovenskimi likovnimi umetniki, da se dogovori z njimi o veliki reprezentativni razstavi jugoslovenske umetnosti v Varšavi in istočasni razstavi poljskih umetnikov v Beogradu.

Po nezreči ustrelil svojo mater

Metz, 8. maja. g. 20letni jugoslovenski državljani Subenić je po neprevidnosti ustrelil s puško, s katero je streljal vrabce, svojo mater, ki je bila slučajno v bližini. Subenić je bil aretiran ter se bo moral zagovarjati pred sodiščem zaradi neprevidnega ravnanja z orožjem.

Kongres čsl. agrarne stranke za grupacijo po razrednih interesih

Udržal ugotavlja, da je položaj države dober — Sedanja vlada je predložila že četrti aktivni proračun — Politčno se bodo v Češkoslovaški razvile tri skupine: socijalistična, agrarna in klerikalna

Praga, 8. maja. h. Kongres agrarne stranke je danes nadaljeval svoje delo v plenu in komisijah. Po otvoritvenem govoru ministrskega predsednika Udržala, ki je trajal skoro dve uri je bil prečitana referat bivšega ministra dr. Hodže za kongres. V poznih večernih urah je bil kongres po sprejetu resolucij zaključen.

Iz govora ministrskega predsednika Udržala je povzeti med drugim, da je položaj države dober. Nobene izmed dosedanjih vlad ni vrgla opozicija, temveč vsaka je padla zaradi lastne nepotrpežljivosti ali pomanjkanja energije v lastnem taboru. Današnja vlada pripravlja četrti aktivni proračun. Ko je govoril o agrarnih vprašanjih v Evropi se je spomnil ministrski predsednik v zelo toplih besedah Radića, Stamboliškega in Witosa, ki se na žalost niso mogli dovolj uveljaviti. Ministrski predsednik je omenil, da so bili vsi ti trije v Pragi in Hostivaru in jim je Svehla že takrat prorokoval, kaj jih čaka. Že takrat jih je bivši ministrski predsednik rotli naj

se ne strašijo odgovornosti, toda jim obenem svetoval, naj delijo odgovornost z drugimi, ter razlikujejo mogoče od nemogočega. Glede možnosti novih volitev je izjavil ministrski predsednik, da le že večkrat povdaril, da jih vlada ne želi, temveč si prizadeva, držati se terminov parlamenta. Kljub temu pa le treba organizatorno vstrajno delovati, da zaradi nepričakovane dohodka ne pride do presenečenja. Glavni del govora ministrskega predsednika je veljal strankinemu predsedniku Svehli.

Kakor je bilo pričakovati je izzvala večrajšnja poslanica predsednika Svehle zelo živahen odmev. Posebno obširno komentira to poslanico časopisje klerikalne stranke, ki se čuti prizadeto, in meni da bodo odsele agrarci v notranji politiki močno povdarjali razredno stališče, kar je sklepar že iz navzočnosti nemških agrarcev na kongresu. Mnenja je tudi, da bo sedaj notranje politični svet razpadel v tri velike skupine, in sicer v agrarno brez razlike narodnosti ter socijalistično ter klerikalno.

Odmev govora avstrijskega kancelarja v inozemstvu

Francozi niso posebno navdušeni nad izjavo dr. Streeruwitza glede odnošajev med Avstrijo in Nemčijo — Nadejajo se, da tendenca po priključitvi ne bo stopila v ospredje

Pariz, 8. maja s. »Temps«, ki podaja naziranje Quai d'Orsay, se bavi na uvodnem mestu s spremembo vlade v Avstriji. List meni, da v izjavah novega zveznega kancelarja glede odnošajev Avstrije do Nemčije ne gre iskati političnih namenov, ki bi mogli dati drugim državam povod za vznemirjenje. Ravno tako malo kot dr. Seipel, tudi dr. Streeruwitz ne more misliti na to, da bi neposredno podpiral gibanje za priključitev. Toda že sama tendenca, da bo vse odobral, kar zahteva zbližanje avstrijskega in nemškega naroda na vseh poljih, in tako rekoč v pomanjkanju politične zveze delal na moralno zvezo med obema narodoma lahko vedno povzroči nekoliko vznemirjenja, če stopi preveč jasno na plan. Upati je treba, da bodo delanja nove avstrijske vlade opravičila zaupanje, ki ga hoče vlada v tem pogledu pokazati vsemu inozemstvu.

Berlin, 8. maja, s. Včerajšnja vladno iz-

javo v avstrijskem parlamentu je sprejel tukajšnji tisk z velikim zanimanjem in jo skoraj vsi listi objavljajo zelo izčrpno. Posebno se povsod povdarjajo izjave zveznega kancelarja dr. Streeruwitza o zunanji politiki. Zadovoljstvo je izzvalo zlasti njegova izjava glede razmerja do Nemčije.

Dr. Seipel odpotuje na Blizni vzhod

Dunaj, 8. maja g. Bivši zvezni kancelar dr. Seipel je nastopil enomesečni dopust kot poslanec in bo odpotoval dne 11. maja v Trst, odkoder se bo odpeljal po Sredozemskem morju v Atene in Carigrad. Na Dunaj se bo dr. Seipel vrnil po kopnem preko Balkana. Po povratku bo ponovno konsultiral zdravnike ter v primeru, da bo potrebno, odšel na daljše lečenje v Karlove Vare.

Pred podpisom grško-turške prijateljske pogodbe

Grško-turška konferenca v Angori — Pred zaključkom stoletnih bojev med Grčijo in Turčijo

Atene, 8. maja g. Kakor izve vaš dopisnik so turško-grška pogajanja za ureditev medsebojnih spornih vprašanj napredovala že tako daleč, da bosta grško-turška prijateljska in razsodiščna pogodba že tekom julija podpisani. Podrobnosti te pogodbe bodo določene na posebni grško-turški konferenci, ki bo vršila v Angori. Kot zastopnik Grčije bo potoval v Angoro naj-

brže sam ministrski predsednik Venizelos. Turški zunanji minister Tefvik Ruđi beg je za časa svojega bivanja v Rimu konferiral z Mussolinijem o tem vprašanju in mu zagotovil, da bo grško-turška pogodba brezpogojno in v najkrajšem času podpisana. Ta pogodba pomeni konec stoletnih sporov med Grčijo in Turčijo.

Nemčija in manjšinsko vprašanje

Spomenica nemške vlade o manjšinskem vprašanju. — Spomenice posameznih držav bodo priložene poročilu odbora trojice na seji S. D. N. v Madridu.

Zeneva, 8. maja. g. Nemški zunanji minister dr. Stresemann je poslal generalnemu tajništvu Društva narodov brzojavko, v kateri opozarja, da je časopisje objavilo nekatere izmed spomenic, ki so jih razne vlade predložile Društvu narodov o manjšinskem vprašanju. Nemška vlada svojo spomenico dosedaj ni objavila, ker je hotela počakati na sklep odbora trojice v Londonu. Namestnik glavnega tajnika je brzojavko dr. Stresemanna takoj odposlal trojanskemu odhodu v London, za čigar delo so bile razne spomenice o sklepu sveta določene. Odbor

trojice je nato izjavil, da bodo vse spomenice v polnem obsegu priložene poročilu, ki bo predloženo v Madridu, posebnemu odboru sveta ter nato plenumu v proučitev.

Odbor svoječasno ni hotel objaviti vsebine spomenice, ker so razne vlade naslovile svoje spomenice neposredno v roke odbora. Nemški vladi pa je, kakor vsaki drugi vladi dano na prosto, da lastno spomenico objavi na lastno inicijativo. Predsednik odbora trojice je o tem stališču brzojavno obvestil zunanega ministra dr. Stresemanna.

Rekvijem za vojvodo Stepanovića v Pragi

Praga, 8. maja. h. V cerkvi sv. Nikolaja v Pragi se je vršil danes slovesni rekvijem za pokojnega vojvodo Stepa Stepanovića. Zalne svečanosti se je udeležila jugoslovenska kolonija s poslanstvom in generalnim konzulatom; bili so navzoči številni senatorji in poslanci, zastopniki zunanega ministrstva in generalitete ter deputatci jugoslovenskega polka št. 48.

Posredovalni predlogi Owena Younga

Pariz, 8. maja. s. Kakor poroča »Temps«, je predsednik reparacijske konference Owen Young danes dopoldne izročil zaveznim zastopnikom v odboru reparacijskih strokovnjakov posredovalne predloge, ki jih je že sinoči oficijelno sporočil posameznim delegatom. »L'Intransigant« piše o novi težki krizi, ki jo je izzval spor

zaradi razdelitve razlike med zahtevo Owena Younga in dosedanjimi zahtevami za veznikov, ki znaša 173 milijonov zlatih mark. »Temps« poroča dalje, da francoska delegacija glede ameriškega predloga ne more zavzeti definitivnega stališča dokler ne bo točno poznala nemških pridržkov. Tajništvo konference je sklenilo, da časopisju ne bo dajalo več informacij, da bi tako prenehali napadi proti dr. Schachtu.

Rumunske svečanosti

Bukarešta, 8. maja r. V petek se prično velike slavnosti, ki bodo posvečene 10 obletnici ustanovitve velike Rumunije. Pri tej priliki obišče glavno mesto Rumunije 200 delegatov rumunskih naselbin v Združenih državah. Svečanosti bodo trajale 3 dni in se bodo vsrile tako v Bukarešto kot po vseh ostalih večjih krajih države. Višek te proslave bo svečanost v Albi Juliji dne 21. maja, kjer je bilo pred desetimi leti proglašeno ujedinjenje in osvobodjenje vsega rumunskega naroda.

Ustanovitev Zdravstvenega doma v Cerkljah

Podrejen bo Higijenskiemu zavodu v Ljubljani ter bo vršil važne zdravstvene naloge

Beograd, 8. maja. p. Današnje »Službene Novine« objavljajo pravilnik Zdravstvenega doma v Cerkljah pri Krškem, ki ga je minister narodnega zdravja odobril. Pravilnik se glasi:

Čl. 1. Zdravstveni dom v Cerkljah ob Krki, srez Krško je naprava, ki slušbeno obeležuje splošno zdravstveno stanje prebivalcev v okolici sreza Krške doline.

Čl. 2. V Zdravstvenem domu delujejo: a) splošna zdravniška posvetovalnica, b) dečji dispanzer, c) dispanzer za jetične, d) šolska posvetovalnica in poliklinika, e) ljudska zdravstvena šola, f) ljudska kopališče.

Čl. 3. Zdravstveni dom ima te naloge: a) Ugotavlja in proučuje zdravstvene razmere prebivalstva in ljudskih nasebin v okolici, b) odpravlja vzroke slabega zdravstvenega stanja in nasveti in delanja, c) si prizadeva za socialno higijensko zaščito dece zmanjšati umrljivost dece v okolici, d) skrbi posebno za zdravljenje jetičnih in za zaščito zdravih zoper to socialno kupo, e) izvršuje vse ukrepe, ki so potrebni, da se odstranijo v okolici stalno nastopajoče nalezljive bolezni in da se te bolezni tam ne razširjajo, f) skrbi za zdravje in pravilni telesni razvoj šolarjev in daje šolskim oblastem v okolici potrebna pooblašča in navodila v zdravstvenih vprašanjih, g) dviga zdravstveno kulturo in higijensko propagando in didaktiko, h) preprečuje, omejuje in odpravlja alkoholizem.

Naslednji členi govore o delokrogu v čl. 2. navedenih ustanov.

Čl. 10. Podrobno delovanje oddelkov pod čl. 4., 6., 7., 8. in 9. se uredi s poslovnikom.

Priloge za konferenco

Male antante

Beograd, 8. maja. p. V ministristvu za zunanje zadeve se vrše obsežne priprave za predstoječo konferenco Male antante v Beogradu. Vlada je prejela poročilo, da prispe češkoslovaški minister zunanjih del dr. Beneš v Beograd 20. maja dopoldne. Istega dne prispe v Beograd tudi rumunski minister zunanjih del Mironescu. Prva konferenca zunanjih ministrov držav Male antante bo 20. maja dopoldne. Konferenca se bodo nadaljevala 21. in 22. maja dopoldne. Dne 22. maja dopoldne odpotujejo ministri v kopališče Koviljača, kjer bodo prenočili 23. maja se nato vrši izlet v Sarajevo, odkoder potujejo 24. v Dubrovnik. S temi izleti na Jadransko morje bo končana letošnja konferenca Male antante.

Ministrski predsednik

na inspekcijskem potovanju

Beograd, 8. maja. p. Predsednik vlade general Peter Živković se še vedno nahaja v Vrnjački Banji. Tekom včerajšnjega in današnjega dne je napravil daljša inspekcijska potovanja ter je danes posetil Novi Pazar.

Tekom včerajšnjega dne je predsednik vlade obiskal Trstenik ter pregledal vse državne ustanove tamonjšega okoliša. Pri tej priliki si je ogledal tudi sanatorij »Terapija«, ki jo vodi hrvaški zdravnik dr. Kuhar iz Varaždina in ki mu stoji ob strani njegova soproga, ki je takisto zdravnica. Predsednik vlade se je zelo pohvalno izrazil o vzorni ureditvi in delovanju sanatorija. Ob 5. popoldne je odpotoval preko Kraljeva v Raško. Na vseh svojih inspekcijskih potovanjih je predsednik vlade sprejemal referate sreskih poglavarjev in ostalih starešin državnih uradov. Predsednik vlade je v zadovoljstvom ugotovil, da vlada povsod red in da so vsi uradniki na svojih mestih. V Novem Pazaru je predsednik vlade sprejel dve delegaciji, ki sta mu predložili razne želje.

Dobava lesa malim žagam

iz drž. gozdov

Beograd, 8. maja. p. Delegacija zastopnikov malih in srednjih žag iz Gorskoga Kotarja, ki se je mudila v Beogradu, je poselila ministra za šume in rudnike inž. Radičevića ter ministra trgovine in industrije dr. Mažuranića. Zapravila je, da bi se uzakonil predlagani pravilnik, po katerem imajo dobivati male žage les iz državnih gozdov za svoje potrebe brez licitacije v količini do 3000 m³ ter po ceni, ki jo določi minister za šume in rudnike. Zastopniki malih žag naglašajo, da nimajo sredstev, da bi mogli na dražbah konkurirati z velikimi žagami, ki razpolagajo z ogromnimi kapitali. Ministra inž. Radičević in dr. Mažuranić sta izjavila deputaciji, da bosta upoštevala njene želje. Deputacija je poselila tudi finančnega ministra dr. Švrljuga.

Konferenca mednarodnega urada dela

Beograd, 8. maja. p. 30. maja prične v Ženevi velika konferenca mednarodnega urada dela. Na dnevnem redu so važna socialna vprašanja, kakor prisilno delo, preprečevanje nesreč v tovarnah in delovni čas nameščenec. Za tem bo sledilo poročilo generalnega tajnika mednarodnega urada dela. Ministrstvo za socialno politiko je pozvalo delodajalske in delojemalske organizacije, naj bi imenovale svoje delegate, ki bodo zastopali našo državo na tej konferenci.

Naša delegacija za kongres mednarodne trgovske zbornice

Beograd, 8. maja. p. V Parizu se bo sestal izvršni odbor mednarodne trgovske zbornice, da določi dnevi red kongresa zbornice, ki se bo vršil od 8. do 13. julija v Amsterdamu. Zaradi sestave jugoslovenske delegacije za ta kongres bo 25. maja v Beogradu konferenca, ki ji bodo prisostvovali zainteresirani predstavniki gospodarskih krogov iz vse države.

Minister dr. Drinković v Zagrebu

Beograd, 8. maja. p. Nocoj je odpotoval iz Beograda minister socialne politike dr. Drinković, ki bo ostal en dan v Zagrebu, nato pa bo odšel na inspekcijsko potovanje v Hrvatsko. Priporje in Dalmacijo, kjer bo ostal kakih 10 dni. Pred svojim odhodom je bil sprejet na dvoru v avdijenci, ki je trajala eno uro.

ki ga izda Higijenski zavod v Ljubljani!

Čl. 11. Zdravstveni dom v Cerkljah ob Krki upravlja Higijenski zavod v Ljubljani, ki je hišni gospodar. Higijenski zavod sprejema in upravlja kredite za osebne in materialne izdatke Zdravstvenega doma ter sestavlja proračun v okviru lastnega proračuna.

Čl. 12. V Zdravstvenem domu deluje potrebno število zdravnikov in sester, nameščenih po ministru za narodno zdravje na predlog Higijenskega zavoda. Enega izmed poslušajočih zdravnikov poveri šef Higijenskega zavoda z vodstvom poslov v Zdravstvenem domu. Ta zdravnik je odgovoren za red in disciplino in pravilno delovanje Zdravstvenega doma, sestavlja mesečna in letna poročila o delovanju Zdravstvenega doma ter jih predlaga v pogled šefu Higijenskega zavoda v Ljubljani. Odnosno šefu zavoda za zdravstveno zaščito dece v Ljubljani, ki jih pošilja skupaj s svojimi poročili centralnemu Higijenskiemu zavodu.

Čl. 13 in 14. govorita o dolžnostih zdravnikov in sester.

Čl. 15. Osebe, nameščene v zdravstvenem domu so podrejene šefu Higijenskega zavoda v Ljubljani ter opravljajo delo po njegovih navodilih, v kolikor pa vrši vso v dečjem dispanzerju, pa je podrejen Zdravstvenemu domu, sestavlja mesečna in letna poročila o delovanju Zdravstvenega doma se uredi s hišnim redom, ki ga izda Higijenski zavod v Ljubljani.

Čl. 16. Hišna oskrba zdravstvenega doma se uredi s hišnim redom, ki ga izda Higijenski zavod v Ljubljani.

Čl. 17. Ta pravilnik stoji v veljavo z dnem ko se razglaši v »Službenih Novinah«.

Izseljeniška kvota za Zedinjene države

Beograd, 8. maja. p. Ministristvo za socialno politiko je poslalo vsem velikim županom okolišnic, v kateri daje navodila glede sprejemanja prošelj za izselitev v Zedinjene države. Na področje konzulata Zedinjenih držav v Zagrebu, kamor spadata tudi ljubljanska in mariborska oblast, odpa-de 140 izseljeniških potnih listov. Zadevne prošnje smejo veliki župani sprejemati najkasneje do 10. junija. Posamezni veliki župani smejo sprejeti največ do 20 prošelj. Pravica do vlaganja teh prošelj in do izselitve na tej podlagi gre v prvi vrsti ženam in deci izpod 21 let, čijih starši se nahajajo v Zedinjenih državah.

Neposredni davki l. 1928-29

Beograd, 8. maja. r. V proračunskem letu 1928-29 je bilo plačanih neposrednih davkov skupno 1.736.352.796 Din. Proračunjenih je bilo 1.673.424.300 Din. Napram prošemu proračunskemu letu se je torej plačalo za 60.428.496 Din več neposrednih davkov.

Smrt uglednega sodnika

Subotica, 8. maja. p. Tukaj je umrl predsednik okrožnega sodišča Stevan Pavlović v 53. letu starosti. Do l. 1915. je bil v Sarajevu okrožni sodnik, tedanje avstrijske oblasti pa so ga upokojile, nakar je otvoril odvetniško pisarno L. 1919. je bil imenovan za predsednika okrožnega sodišča v Subotici, kjer si je pridobil veliko popularnost. Sodniški kolegij je imel danes sejo, na kateri je sklenil, da se truplo pokojnega Pavlovića postavi na mrtvaški oler v veliki dvorani okrožnega sodišča in pokoplje na stroške sodnikov tega sodišča. Nadalje je sodniški kolegij sklenil, da bo vršil do imenovanja novega predsednika po slede predsednika okrožnega sodišča dr. Vlaho Carević.

„Miss Dalmacija“ v Mostarju

Split, 8. maja. p. Včeraj popoldne se je pojavilo nad Splitom letalo »Miss Dalmacija«, ki je nekaj časa krožilo nad mestom. Letalo je izvajalo vsakovrstne akrobacije, ki jih je sprejelo občinstvo z občudovanjem in navdušenjem. Zatem je letalo odletelo dalje in se ni spustilo v Splitu, kakor je bilo prvotno določeno, temveč v Divuljah pri Trogiru, kjer je mornariška letalska šola. Danes popoldne je letalo »Miss Dalmacija« odletelo iz Divulj pri Trogiru v Mostar.

Automobilске nesreče

Šibenik, 8. maja. n. Danes ob 3. popoldne je pri postaji Siverič na progi Knin-Perković zavozil tovorni vlak v avtomobil, v katerem sta se vozila sofer Ivan Vovko in njegov potnik Peter Uroda. Lokomotiva je trčila v avtomobil na nekem malem železniškem prelazu. Sofer in njegov potnik sta imela toliko duševne prisotnosti, da sta se v zadnjem hipu skočila iz avtomobila, ki ga je lokomotiva popolnoma razbila in vrgla v potok ob progi. Nezgodna ni povzročila nobenega zastoja v železniškem prometu.

Sofija, 8. maja. p. V okolici Sofije se je danes pripetila težka avtomobilska nesreča. Hčerka poslanca Bartjeva je bila pri tem ubita, dva oficirja in dve dami pa so bili teško ranjeni.

Poljedelski minister v Skoplju

Beograd, 8. maja. p. Iz Skoplja poročajo, da je tjakaj prišel minister poljedelstva dr. Franje Poljedelskega ministra spremlja večje število načelnikov. Minister poljedelstva pregleduje s svojimi načelniki ustanove svojega resora v Južni Srbiji in nabira gradivo za definitivno ureditev agrarnega vprašanja v Južni Srbiji.

Bosanski muslimani pri ministru pravde

Beograd, 8. maja. p. Danes je prišel v Beograd cerkveni poglavar muslimanov v Bosni in Hercegovini Reis-ulema Čaušević s predstavniki muslimanskih cerkvenih občin. Muslimansko odposlanstvo je interveniralo v ministristvu pravde zaradi ureditve muslimanskih cerkvenih vprašanj.

Porast konkurov

Beograd, 8. maja. p. Po službenih podatkih je v prvih štirih mesecih l. 1929 število konkurov v vse državi naraslo od 371 v lanskem letu na 407.

Po razorožitvenih razpravah v Ženevi

Šesta razorožitvena konferenca je z začetkom tedna za nedolgo dobo prekinila svoje razprave. Zasedanje s tem še ni zaključeno, marveč se bo nadaljevalo, ko bo predsednik Loudon smatral za koristno, da zopet skliče delegacije.

Vsekakor se mora z zadoščenjem ugotoviti, da so dosedanja tritedenska pogajanja bila uspešnejša od vseh prejšnjih. In priznati se mora, da gre to pot zahvala za napredek baš Zedinjenim državam, ki so prej delale največje ovire razorožitvenim prizadevanjem v onem smislu, kot jih razumejo kontinentalne države s Francijo na čelu. Po dosedanjih znamenjih bi se skoro smelo soditi, da je z izvolitvijo predsednika Herberta Hooverja napočila nova doba v mednarodnih odnosih in da se nekateri najusodnejši pojavi problem bližajo možnosti realne, pozitivne rešitve.

Na šesti razorožitveni predkonferenci je podal prvi ameriški delegat Gibson v imenu svoje vlade dve temeljni izjavi, ki ju je ves miru žejni svet pozdravil z velikim zadoščenjem in ki bosta imeli najboljše posledice. Te so se pokazale že takoj na licu mesta, v Ženevi. Razprave so dobile novo impulzijo in se nadaljevale v ozračju zupanja, ki je zamenjalo prvotno nezupanje in pobitost.

Zedinjene države so predvsem opustile svoje dosedanje trdovratno stališče v vprašanju omejitve oboroževanja na morju. Prej so zahtevale, da se mora natančno določiti, koliko bojnih enot vsake posamezne kategorije smejo imeti poedine pomorske sile, in se vrh tega postavile na stališče, da se mora Amerika tudi glede manjših enot popolnoma izenačiti z Veliko Britanijo, kakor se je na washingtonski konferenci izenačila z njo glede velikih bojnih ladij. Na tem mestu smo že večkrat razložili, zakaj bi z zmago te zahteve dosegla Amerika dejansko premoč na morju in končno potisnila nekdanjo kraljico oceanov, Anglijo, na drugo mesto. Le-ta se je z razumljivo nepopustljivostjo upirala ameriškim pretenzijam in ob tem sporu so se razbila vsa dosedanja razorožitvena pogajanja. S sprejemom ene metode v določevanju razmerja pomorskih bojnih sil, ki jo je l. 1927. predlagal francoski delegat Paul-Boncour, je vlada Zedinjenih držav dejansko omogočila sklicanje nove pomorske razorožitvene konference, ki bo — upati je — bolj uspešna, nego je bila predlanska »konferenca treh« žalostnega spomina.

Zedinjene države so napravile še drugo nadvse znatno uslugo mirovni misli. Gibson je izjavil, da njegova vlada pristaja na francosko formulo glede izvežbanih vojaških rezerv, ki bodo izzete iz bodoče mednarodne konvencije o znižanju oboroženja na kopnem. Ameriki se je v tem vprašanju pridružila tudi Anglija, ki je doslej isto tako energično pobijala francosko tezo. Tako se je tudi v tej nadvse kočljivi točki dosegel sporazum med glavnimi silami sveta.

Čeprav Rusi in Nemci iz razumljivih nagibov še nadalje oznanjajo »polom« razorožitvene debate v Ženevi, mora nepristranski opazovalec priznati, da se je dosegel velikanski napredek. Razorožitve ni izvedljiva naenkrat, marveč se mora korakati k njej samo v etapah, sicer bi zadela svet še hujša katastrofa, nego je bila svetovna vojna. V sedanjem stanju splošne varnosti in razmerja med državami je mogoče težiti samo k omejitvi in znižanju oborožitve na kopnem, na morju in v zraku. In v tem stremljenju je bil dosežen v Ženevi nepobiten napredek.

Epilog ljubavne drame

Ogulin, 8. maja. p. Včeraj je bil pred tukajšnjim sodiščem obsojen na 12 let težke ječe neki Anton Hrastina, ki je ubil Sofijo poročeno Ferrari. Z njo je imel ljubavno razmerje že pred odhodom v vojno proti volji njenih staršev. Pred njegovim povratkom iz vojne se je Sofija poročila z nekim Ferrarijem s Sušaka. Hrastina je čakal kritičnega dne nanjo za nekim zidom. Pred tem je popil štiri litre vina. Ko se mu je približala na 20 metrov, je streljal nanjo iz revolverja in Sofija se je zgrudila mrtva na tla.

Spremembe v mornarici

Šibenik, 8. maja. n. Danes je prevzel dolžnosti pomorske obalne komande kapetan bojnega broda Polić, ki je prevzel mesto dosedanjega komandanta admirala Stankovića, premeščenega s posebnim ukazom za komandanta v Boko Kotorsko.

Zemunski dijaki v Zagrebu

Zagreb, 8. maja. n. V Zagreb so došli dijaki trgovske akademije iz Zemuna, ki so si ogledali več tvornice in zagrebsko okoličje. Jutri bodo preko Osijeka odpotovali nazaj v Zemun.

Medicinska razstava v Zagrebu

Zagreb, 8. maja. n. Jutri bo otvorjena v zagrebskem umetniškem paviljonu medicinska razstava. Otvoritev bo izvršil mestni župan dr. Srkulj.

Koncertna turneja vinogradskega »Hlahola«

Praga, 8. maja. h. Dne 18. t. m. bo odpotoval vinogradski »Hlahol« na koncertno turnejo po Jugoslaviji. Pevsko društvo bo obiskalo Beograd, Zagreb, Split in Ljubljano.

Izvoz pšenice v Turčijo

Beograd, 8. maja. p. Po službenih podatkih je bilo prvih sedem dni meseca maja izvoženih v Turčijo 2 milijona kg pšenice v vrednosti 4 milijone dinarjev.

Občinski zdravniki v zagrebski oblasti

Vsaka občina mora imeti svojega zdravnika — Imenoval jih bo oblastni komisar — Privatne prakse ne bodo smeli izvrševati brez posebnega dovoljenja

Zagreb, 8. maja. n. Na seji strokovnih referentov zagrebske oblasti samouprave, ki se je vršila danes, je bil predložen načrt nove uredbe o občinskih zdravnikih. Uredba bo v kratkem stopila v veljavo, ker je dosedanja prenehala veljati. Načrt vsebuje 14 členov in določa med ostalim, da mora imeti vsaka občina po enega zdravnika, glede na terenske razmere in velikost ob-

čin. pa po potrebi tudi več. Občinske zdravnike imenuje komisar oblasti samouprave, za njihovo nastanitev, prekrbo in plačo pa morajo skrbeti občine. Občinski zdravnik ne sme vršiti privatne prakse brez dovoljenja oblastnega komisarja, v kolikor pa mu je dovoljena, ne sme biti v škodo službenih dolžnosti.

Smrt zaslužnega poljskega politika

Pred 14 dnevi je v Tešinu umrl Josip Londzin, star in za Slovanstvo bive avstrijske Slezije zelo zaslužan politik in nacionalni delavec, ki so ga naši starejši politiki poznali še iz dunajskega parlamenta. Pokojni Londzin je bil rojen l. 1863. ter je študiral v Bieleku, Olomucu in na Dunaju. Kot mlad vikar in zaveden Poljak je rano prišel v konflikt s kardinalom Kopkom, vrtislavskim nadškofom, ki je kot tak (iz pruske Slezije) vršil cerkveno oblast tudi v delu avstrijske Slezije ter bil znan zaradi svojih germanskih tendenc. Londzin je ustanovil poljsko gimnazijo v Tešinu, bil tajnik »Solske Matice«, za tešinsko Slezijo in je več ko 40 let urejal poljski poljudni časopis »Zvezda Tešinska«. Bil je poslanec tudi v svobodni Poljski, od lanskih volitev pa član senata. Politično je šel s Piłsudskim.

Londzin je bil v Tešinu zelo popularna osebnost in zaradi svoje objektivnosti priljubljen pri vseh veroizpovedanjih (katoliški, evangeliški, židni in narodnostni). Zadnja leta je bil (prej je bil tudi katehet na gimnaziji) župan v Tešinu.

Poročilo kominterni o berlinskih izgrelih

Varšava, 8. maja. a. Detektivni poljske politične policije so aretirali na varšavskem kolodvoru nekoga tujca, ki je potoval s tujim potnim listom. Pri natančnem pregledu njegove prtljage so našli v skrivnem predalu kovčega seznam vseh komunističnih voditeljev in organizatorjev poslednjih krvavih nemirov v Berlinu. Razen tega seznama je bilo v kovčegu izčrpano poročilo o poteku in organiziranju berlinskih nemirov, namenjen vodstvu moskovske Kominterne. Varšavska policija misli, da se ji je posrečilo s to aretacijo ujeti enega glavnih sovjetskih emisarjev, ki so sodelovali pri nemirih v Berlinu. O aretaciji in vsebini zaplenjenih dokumentov je takoj obvestila berlinsko policijo.

Avstralski novinar žrtv berlinskih nemirov

Berlin, 8. maja. a. Danes dopoldne se je vršil pogreb avstralskega novinarja Charlesa Mackaya, ki je bil pri zadnjih nemirih ustrelen v Berlinu. Pogrebni svečanosti so se udeležili člani angleške kolonije in angleški novinarji v Berlinu. Angleškega poslanika je zastopal poslaniki svetnik Micholson. Društvo berlinskih novinarjev je odposlalo na pogreb posebno deputacijo, ki je položila na grob inozemskega tovariša lep venec. Pogrebu je prisostvoval tudi zastopnik tiskovnega oddelka v zunanjem ministristvu.

Miren pogreb berlinskih žrtv

Berlin, 8. maja. a. Danes popoldne je bil pokopan večji del žrtv krvavih nemirov. Na pokopališču so se odigravali žalostni prizori. Večina žrtv se sploh ni udeležila demonstracij ter je padla pod streljo policije, ki se je gledala skozi okno svojih stanovanj ali hitela na svoje delo. Polurna stavka, ki so jo propagirali komunisti kot protest, je bila izvedena skoraj v vseh večjih obratih brez incidentov.

Lloyd George o izpraznitvi Porenja

London, 8. maja. s. V Bangoru so Lloyd Georgea po volilnem govoru vprašali ali namerava doseči, da bi se angleške zasedbene čete takoj umaknile iz Porenja. Lloyd George je odgovoril brez oklevanja: »Že opetovano sem silil vladno in si sploh ne morem tolaščiti, zakaj so naše čete še vedno tamkaj«.

Otvoritev razstave v Sevilji

Madrid, 8. maja. s. Kraljevska dvojica, ministri predsednik Primo de Rivera in številni visoki dostojanstveniki so odpotovali v Seviljo, da se udeležijo otvoritve iberio-ameriške razstave.

Propaganda za orlikučitev Avstrije k Nemčiji

Dunaj, 8. maja. a. Avstrijsko-nemška zveza objavlja v svojem glasilu, da je sedaj število njenih članov doseglo 1.004.211. Glavni cilj te organizacije je propaganda za priključitev Avstrije k Nemčiji na temelju samoodločbe narodov.

Poletne vožnje »Zeppelin«

Friedrichshafen, 8. maja. s. »Grof Zeppelin« je zaključil s poletom na Dunaj svoj spomladanski program ter bo prišel sedaj s poletnimi vožnjami. Po določenem načrtu bo »Grof Zeppelin« startal dne 15. maja za polet v Ameriko. Njegovo bivanje v New Yorku je preračunano samo na tri dni, tako da se bo že 28. maja vrnil domov. Junja in julija bo izvedel daljše polete na Norveško, Švedsko in Finsko ter v polarne pokrajine.

Zastrupljenje na ženitovanjski pojedini

Nantes, 8. maja. a. Na ženitovanju je po vživanju neke jedi obbolelo 80 gostov na znakih zastrupljanja. Obe neveste je umrl.

Justifikacija voditeljev mehiških vstaev

Mexico, 8. maja. a. Včeraj so bili ustrešeni v Sonori trije voditelji »Religioznega pokreta«, ki je bil v bistvu samo organizacija za izvajanje terorističnih napadov na vladne čete in poštne vlake.

Težka nesreča v Rusiji

Moskva, 8. maja. a. Pri mestu Halič v guberniji Gornel se je prevrnil na reki Boln z mladimi dekletami. Utonilo je 9 deklet.

Tudi v Belgiji je par primerov črnih koz

Bruselj, 8. maja. s. Kakor poroča »Libre belgeque«, so v raznih bolnicah v oskrbi bolniki, oboleni na kozah. Jutranji listi ugotavljajo, da primer črnih koz, o katerem so poročali včeraj, ni edini, temveč da je po raznih bolnicah še več takih bolnikov. Zdravstvene oblasti so podvzele vse mere, da preprečijo razširjenje epidemije.

Snežni viharji v Kanadi

London, 8. maja. a. V južni Kanadi so divjali za to dobo nepričakovano silni snežni viharji, ki so odtrgali od prometa celo pokrajino v Manitobi. V snegu je obstal tudi brzovlak, ki je peljal delavce in potnike v Winnipeg. Ker je bilo primanjko vati hrane potnikom, ki so ostali v zasneženem vlaku že pet dni, je odposlalo kanadsko vojno ministristvo eskadrilo vojaških letal, ki so vrgla s padali potnikom večje množine hrane. Organizirana je tudi posebna letalska ekspedicija s letali, ki imajo namesto koles smuč, da prepeljejo potnike v Winnipeg.

Poboj med cigani zavoljo ženske

Bukarešta, 8. maja. g. V Kimpolungu se je vršila te dni strahovita bitka med dvema ciganskima plemenoma, v kateri je bila ena oseba ubita, 30 pa lahko in težje ranjenih. Vodja ciganskega plemena Jurij Nicolae je hotel po starem ciganskem običaju za ženo hčer drugega ciganskega plemena in je ponujal za deklico visoko odkupnino. Vodja drugega plemena je ponudbo odklonil in tako se je ponovno vnela strahovita bitka. Cigani so se oborožili s sekirami in kosami. Boja so se udeležile tudi ženske, izmed katerih so nekatere udrihale celo z otroci po svojih nasprotnikih. Sele, ko je nastopilo orožništvo in aretiralo najbolj vročeglavne borce, sta se obe plemeni pomirili.

Kočevsko pismo

Po deževnem in mrzlem aprilu je nastopil pri nas maj v vseh svojih lepoti. Cvetla sicer še ni veliko, bukke pa so že ozelenele in gozd se vsak dan bolj odeva v svežo zelenino. Prva majska nedelja, ki je bila solčna in vedra, je izvalila izza mestnih zidov mlado in staro. Dolga vas, Salka vas in Stara cerkev so kar najbolj primerna izprehajališča za popoldanske izletnike. Vse okoliške gostilne so bile polne gostov, ki so se ob prvi vročini ohlajali s svežim pivom.

Promenada za gradom in v Haufovem drevovalu je oživela in to zlasti na večer pred smarnicami in po njih, ki so sedaj do polovice meseca nemške. Tudi sladoledar je prišel že do svoje veljave. Po dolgi zimi se je vse oddahnilo in sedaj vse hiti, da si na prostem, čistem zraku, ki je pri nas tako blagodejno prepojen z vonjem gozdovja, pribavi telesu novih moči. Tudi že zgodaj jutraj je v mestu živo. Pomolčki in trgovski vajenci se grejejo na solncu, zunaj mesta pa naletiša na študenta, ki se s knjigo v roki pripravljata za dopoldanski pouk ali pa morda celo za maturo, do katere je samo še mesec dni. Na polju vse hiti z delom. V aprilu so zamudili, zato hite v maju. Povsod vidiš sejalec in sadive z vrečami krompirja, koruze ali fižola. Pšenice pri nas skoraj ne sejejo.

Za gradom kopljejo delavci jame, v katere bodo posadili lpe, ker se kostanj, ki so do sedaj obsenčevali to izprehajališče, suše. Florijanov sejem preteklo soboto je bil zelo obiskan. Kramarji so precej iztržili in tudi živine se je precej prodalo. Ker se pri nas vrše sejni leti bolj redko, bi bilo zelo dobro, da bi se upeljali redni tržni dnevi, kakor jih imajo po drugih mestih.

Pri mestni vodarni in elektrarni so podirli tovarniški dimnik, ki je bil zadnje čase čisto neraben. Opeka pa se bo še prav lahko porabila za zidavo hiš, ker je znano, da se nahaja v takih dimnikih najboljša opeka.

Pretekli teden se je vršila na magistratu svečana seja občinskega odbora; bil je zaprežen župan in vsi odborniki. Zapri-segal je vladni svetnik sreski poglavar g. Logar. Sprejeta je bila soglasno brzo